

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)
KRYMINOLOGIA I DEZORGANIZACJA SPOŁECZNA

.....
(nazwa specjalności)

Nazwa	Przestępczość – procesy urbanizacyjne - miasta
Nazwa w j. ang.	Crime – urbanization processes – Cities

Koordynator	dr hab. Prof. UP Krzysztof Czekaj	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*		

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentek i studentów z pojęciami i teoriami dotyczącymi uwarunkowań przestępczości w systemie miasta i jego relacji z procesami urbanizacyjnymi. Problem przestępczości towarzyszy rozwojowi miast od jego narodzin i ewaluował wraz z procesami kształtującymi ten układ urbanistyczny do współczesności. Wykłady zapoznają studentów i studentki z pojęciami przestępczości, procesami urbanizacji i jego skutkami, w tym przestępczością w różnych jego wymiarach. Przystępstwo ułożone jest w kontekście kultury, procesów migracyjnych i społeczności lokalnych funkcjonujących w systemie miejskim. Słuchacze poznają też wizualne formy prezentacji przestępczości pod postacią map. Wykłady opisują dezorganizację systemów wartości, wyrosłych na tej podstawie systemów norm, różnych form dewiacji oraz łamiących systemy norm prawnych przestępstw a także sankcji w układach miejskich, tych społecznych i tych karnych. Wykłady rozpoczynają omówienie głównych perspektyw teoretycznych w socjologii miasta i przestępczości. Zapoznaje z klasycznymi badaniami przestępczości w warunkach miejskich i ukazuje prognozę występowania przestępczości w miastach przyszłości.
 Kurs prowadzony jest w języku polskim.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	W01, posiada wiedzę o łamaniu norm i reguł prawnych (przestępczość) i moralnych oraz rozumie dynamikę ich rozwoju w warunkach miasta, a także modyfikacje, którym podlegają pod wpływem zmian w strukturze społecznej i przestrzeni miasta (mapy przestępczości)	K_W 13
	W02, ma wiedzę na temat różnego rodzaju zagadnień z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości w mieście polskim i światowych metropoliach.	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	U01, potrafi trafnie opisywać i analizować podstawowe zjawiska z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości w warunkach miejskich, wykorzystując pojęcia socjologiczne.	K_U03
	U02, potrafi wykorzystać wiedzę na temat wybranych zagadnień z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości z uwzględnieniem kontekstu psychologicznego i społecznego.	
	U03, potrafi analizować teksty i materiały źródłowe z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości i miasta.	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Kompetencje społeczne	K01, rozumie znaczenie wykładu i dyskusji jako podstawowego narzędzia poszukiwań intelektualnych.	K01 K_K 02
	K02, potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, sięgając do innych niż socjologia dewiacji i przestępczości dziedzin wiedzy, takich jak socjologia miasta, psychologia, psychopatologia oraz kryminologia i kryminalistyka.	
	K03, ma świadomość znaczenia socjologii dewiacji i przestępczości, a także miasta oraz ważności analizy jej wybranych zagadnień dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, urbanistycznych i kulturowych.	

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			

Liczba godzin	15						

Opis metod prowadzenia zajęć

- Wykład interaktywny z zastosowaniem środków audiowizualnych oraz map przestępczości

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X					
W02								X					
U01								X					
U02								X					
K01								X					
K02								X					
...								X					

Kryteria oceny

Obecność na przynajmniej 80% wykładów oraz aktywność w ich trakcie.
Dla chętnych praca na stopień

Uwagi

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY:

- Przestępczość w mieście: wytwór kultury, subkultury, podkultury, kontrkultury: analiza porównawcza pojęć w odniesieniu do przestępczości.
- Procesy urbanizacji i suburbanizacji, metropolizacja, procesy gentryfikacji i odnowy miast.
- Organizacja, dezorganizacja, reorganizacja: uwarunkowania procesów przestępczości w mieście: historia myśli i badań.
- Socjologia miasta jako subdyscyplina socjologiczna: rozwój socjologii miasta; teoretyczne i metodologiczne podstawy socjologii miasta (Durkheim, Simmel, Weber o przestępczości w mieście).
- Przestępczość w szkołach, nurtach i koncepcjach socjologii miasta: kulturalistyczne, neoekologiczne, konwencjonalne, humanistyczne, szkoła chicagowska.
- Kryminologiczna szkoła chicagowska: 1916- 1942. Od Parka do CLIFORDA SHAWA i HENRY D. MCKAYA.

7. Główne badania przestępczości w mieście w szkole chicagowskiej I: Clifford Robe Shaw: Delinquency areas. Chicago, (1929).
8. Główne badania przestępczości w mieście w szkole chicagowskiej II: (Frederick McClure Zorbaugh, Henry Donald McKay, Leonard S. Cottrell); Clifford Robe Shaw: The Jack-roller, a delinquent boy's own story. Chicago, Clifford Robe Shaw: The Jack- Roller at seventy: a fifty- year follow-up. The Jack- Roller and Jon Snodgrass, Gilbert Geis, James F.Short, Jr., Solomon Kobrin. Lexington, Mass.1982. Clifford R. Shaw, Maurice E. Moore: The natural history of a delinquent career. Chicago, (1931); Clifford Robe Shaw: The Jack- Roller, a delinquent boy's own story. Chicago, (1930) (I); Clifford Robe Shaw: The Jack- Roller at seventy: a fifty- year follow-up. The Jack-Roller and Jon Snodgrass. Gilbert Beis, James F. Short, Jr., Solomon Kobrin. Lexington, Mass. 1982. Clifford R. Shaw, Maurice E. Moore: The natural history of a delinquent career. Chicago, (c1931) Clifford R. Shaw, Henry D. McKay, James F. McDonald, Harold B. Hanson, Ernest W. Burgess: Brothers in crime. Chicago, (1938).
9. Główne badania przestępczości w mieście w szkole Chicagowskiej III. Clifford R. Shaw, Henry D. McKay: Juvenile delinquency and urban areas, a study of rates of delinquents in relations to differential characteristics of local communities in American cities. Chicago, (1942) Chicago Area Project, CAPS I Polskie Bezpieczne Miasta.
10. Przestępczość a główne problemy współczesnych miast: prekariat, migracje, ubóstwo, bezrobocie, segregacja przestrzenna i gettoizacja.
11. Miasta i przestępczość a procesy globalizacji w świecie (S.Sassen).

Wykaz literatury podstawowej

1. Majer A., Socjologia i przestrzeń miejska, Warszawa 2010
2. Newburn T. Criminology. (2017) Third Edition, Routledge, New York
3. The Oxford Handbook of cCriminology. (2012) Ed. M. Maguire, R. Morgan, R. Reiner, Fifth edition, Oxford
4. Karwińska A., Brzosko- Sermak A., Dobrze funkcjonujące miasto. Koncepcje, cechy, perspektywy rozwoju. Kraków 2014
5. Czekał K., Socjologia Szkoły Chicagowskiej i jej recepcja w Polsce. Katowice 2007
6. Dymnicka M., Przestrzeń publiczna a przemiany miast, Warszawa 2013

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Hołyst B. (2013) Zagrożenia ładu społecznego. T. 1-2. PWN Warszawa
2. Hołyst B. (2007) Socjologia kryminalistyczna. T. 1-2. Wydawnictwo Prawnicze Lexis-Nexis, Warszawa Simmel G., Mentalność mieszkańcowa. wielkich miast. W: Simmel G., Socjologia. Warszawa 1975 2006, tekst; s. 513-531.
3. Weber Max: Typologia miast. Zarys socjologii rozumiejącej. Warszawa 2002 (s. 905-1014)
4. Randers J., rok 2052: Globalna prognoza na następne czterdzieści lat. Warszawa 2014.
5. Kształtowanie współczesnej przestrzeni miejskiej. Red. M. Madurowicz. Warszawa 2014
6. Hannerz Ulf, Odkrywanie Miasta. Antropologia obszarów miejskich, Kraków 2006
7. Jałowiecki B. , Czytanie przestrzeni, Kraków 2012
8. Jałowiecki B., Społeczne wytwarzanie przestrzeni, Warszawa 2010
9. Sassen S., Globalizacja. Eseje o nowej mobilności ludzi i pieniędzy. Kraków 2007
10. Jałowiecki B., Łukowski W., Gettoizacja polskiej przestrzeni miejskiej, Warszawa 2007
11. Baert P., Carreira da Silva F., Teorie społeczne w XX w. i dzisiaj. Kraków 2013 (s. 262-268)
12. Wallis A., Miasta i przestrzeń, Warszawa 1977
13. Catells M., Kwestia miejska, Warszawa 1982
14. Harvey D. Bunt miast. Prawo do miasta i miejska rewolucja. Warszawa 2012
15. Frysztański K., Miasta metropolitarne i ich przedmieścia. Z problematyki socjologii miasta oraz badań nad rzeczywistością krakowską, Kraków 1997
16. Rybicki P., Społeczeństwo miejskie. Warszawa 1972

17. Czekał K. (red.) Bielsko- Białą. Zjawiska i problemy społeczne 2010: fakty i opinie. Bielsko- Białą 2012
18. Czekał k., Niesporek A., Zawartka- Czekał M.: Świętochłowice. Kwestia społeczna – polityka społeczna- planowanie społeczne. Wyd. GWSH Katowice 2006
19. Diagnoza problemów społecznych i monitoring polityki społecznej dla aktywizacji rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach. Red. A. Bartoszek, K. Czekał, D. Trawkowska. Katowice 2012
20. Bartoszek A. Czekał K. Faliszek K., Niesporek A., Trawkowska D.: Instytucje wsparcia a monitoring problemów społecznych w Katowicach. Księga dobrych praktyk. Katowice 2012
21. Atlas problemów społecznych Wrocławia. Red. S. Kłopot, W. Skiba. Wrocław 2006
22. Problemy społeczne w przestrzeni Wrocławia. Red. S. Kłopot, M. Błaszczuk, J. Pluta. Warszawa 2010
23. Stare i nowe problemy społeczne wielkiego miasta. Red. M. Błaszczuk, S. Kłopot, J. Pluta. Warszawa 2010
24. Demograficzne i społeczne aspekty rozwoju miast. Red. J. Słodczyk. Opole 2002
25. Warzywoda –Kruszyńska W., Jankowski B.: Ciągłość i zmiana w łódzkich enklawach biedy. Łódź 2013
26. Jałowicki B., Szczepański M. S., Miasto i przestrzeń w perspektywie socjologicznej, Warszawa 2010

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		35
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2